

L 66

- ✓ Ligestilling af voldsvarianter (§243)
- ✓ FNs børnekonvention: Retten til familieliv (men ikke bevarelse af familiemiljø?)

Afspejler ikke et to-cifret antal EMD afgørelser, der præciserer:

- Statens forpligtelse til at handle med omhu og **hastighed**
- Statens forpligtelse til at **reetablere brudte kontakter**
  - trods forældrenes samarbejdsproblemer / konflikt
  - trods barnets modstand (manipulation / fremmedgørelse)

”Få sager” ?

Danmark 2024:

- **Over 1.000 skilsmissebørn mister årligt kontakt til en forælder** i forbindelse med familieretslige sager som følge af samværschikane, fremmedgørende adfærd og ineffektiv sagsbehandling (herunder status quo princippet).
- **Langt over 30.000 skilsmissebørn under 18 år ingen kontakt har til den ene forælder, herunder 23% af skilsmissebørn i alderen 0-3 år (VIVE)** - og dermed heller ikke til denne gren af familien > flere end 130.000 børn/forældre/bedsteforældre berørt.

Familieretsreformens effekt:

- **En ”mindre” stigning på 39% i omfanget af familieretslige sager, hvor barnets kontakt til en forælder har været afbrudt længere end en måned** siden familieretsreformens implementering (VIVE).
- **Stigning fra 2017 til 2021 på ca. 5.000 skilsmissebørn (14%), der ikke har kontakt til den ene forælder (VIVE).**
  - Trods et fald i skilsmisseomfang på 16% i samme periode - fra 15.359 i 2017 til 12.942 i 2021 (Danmarks Statistik).

Prisen for at afbryde kontakt er høj

Vold mod barnets tilknytningssystem => toksisk stress

- Samværschikane (uregelmæssighed, uforudsigelighed, utryghed)
- Fremmedgørende adfærd (manipulation, virkelighedsopfattelse, utryghed)
- Familieretshusets ”pauser”
- Udredning uden regelmæssig kontakt
- **Samme skadeeffekt som fysisk vold, misbrug og omsorgssvigt** jf. neuro-forskning
  - Hertil kommer negative transgenerationelle effekter

Kontaktafbrydelse som ”middel”

- **Kun ved forhold tilstede som ved akut-anbringelse** jf. Barnets Lov
  - Bestyrket mistanke / bekymring > retsmedicinsk screening + børnefaglig undersøgelse > handlepligt
  - Krisecentervisitering med børn > handlepligt (24 timer) > bekymringsskrivelse til kommune + FRH > handlepligt

Norge?

- **Nej tak** - ikke i nuværende udgave
  - Barnelov 6 år undervejs – misledende kampagner a' la' WHO, FN, E-P
  - Ingen indrapportering til FNs børnekomite i 2021 om omfattende problemer med samværschikane / fremmedgørende adfærd
  - Norge dømt gentagne gange ved EMD vedrørende praksis
  - Lngsommelig retspraksis
- **Ja tak** - hvis ny Barnelov vedtages (2025)
  - Ligestilling af forældre *
  - 50/50 forældretid *
  - Krav om skriftlig forældreaftale hvis fælles børn under 16 år
  - Multiple mæglingsmodeller – obligatorisk forud for retssag #

* Indført i 2006 i Belgien # men ikke brugbare, hvis kontakten allerede er truet

Belgien / 1

- Begge parter repræsenteres af gratis advokat (barnets retssikkerhed)
- Sag fremstilles på A4 side
- Konfliktoptrappende advokater kan fjernes fra sag

- Faglig specialisering – i alle led med høje uddannelseskrav
- Faglig stolthed – tiltrækker, i modsætning til FRH model (nye tiltag udgør symptombehandling)

Forældrene ved at de som udgangspunkt er tiltænkt en væsentlig rolle i barnets liv – i stedet for den danske kamp om at fremstå som ”den mest egnede” aht. særrettigheder og privilegier eller grundet behov for barnet som objekt for selvregulering, hvor sagerne behandles af et tvistssystem uden behandling eller efterværn.

I Belgien er forældrene procesmæssigt stillet på samme vis, som anbringelsessager tilgås i Danmark.

Belgien / 2

Praksis:

- **Afgørelse indenfor 30-45 dage** i hovedparten af §§ 6 og 7 sager
    - 1-2 tværfaglige forhandlinger
    - Parallelt afdækkes beskyttelsesbehov (politi, børnehus)
  - **Udredning** hvis midlertidig afgørelse 1-3 mdr.
  - **Behandling** – tværsektorielt / tværfagligt samarbejde 3-18 mdr.
  - **Efterværn** - tværsektorielt / tværfagligt samarbejde 12-18 mdr.
- > Bedre kendskab til familierne i de længerevarende behandlingsforløb
- > Færre sagsgængere. **DK:** 1 ud af 3 – hvorfor skal barnet i mistrivsel?

Tre andre nedslag

Krisecentre – kun egnet til meget korte ophold for børn

- Kombiner viden/tilgange fra Belgien + Norge
  - så kan **børnene forblive i et trygt kendt nærmiljø** og **krisecentererklæringen** anvendelse i familieretlig regi **udfases**
  - binder færre ressourcer i mursten og drift, der frigøres til ambulante indsatser og ”de mest komplekse sager”

Børneinddragelse skal ikke omfatte multiple sagsforberende børnesamtaler

- Flere end 10 belastende børnesamtaler - som ikke er en del af et behandlingsforløb - har alene til formål at ”oplyse” sagen – endda forestået af forskellige voksne, der langt fra har relevante kompetencer til at gennemføre samtaler som fortolker indhold / videregiver indhold jf. eget perspektiv (bias). Dette forhold såvel som fremmedgørende adfærd gør af FNs børnekonvention artikel 3.1 ikke er implementeret.

Man overbelaster børnene gennem unødige direkte inddragelse og ansvar – i stedet for at hjælpe dem på lang sigt

- Belgien – børnedialog: Dommer (måske i retsproces) – ekspert ifm. udredning – psykolog ifm. udredning, behandling og efterværn
- Norge: Børn der er bange for forandringer/konsekvenser af deres udsagn påvirkes (mægling).
- Holland: Indirekte inddragelse ”No kids in the middle” (aka ”Sammen om børnene”)
- Børnerådets tidl. formand: *”Børn kender deres ønsker og lyster, ikke deres dybere behov”*

Ændrer en politisk beslutning ved faglig tilgang og kultur i Familieretshuset?

- Siden seneste reform er der kun endnu flere børn, der mister kontakt til en forælder
- 80% flere §§ 6 og 7 sager trods skilsmissefald på +20%
- Nu skal Familieretshuset anerkende at samværschikane og fremmedgørende adfærd er et problem? I Norge har man ikke reelt anerkendt det.

De væsentligste mangler

Tid

- Reetablering af samvær: 50/50 som udgangspunkt (ellers internaliseres toksisk stress)
- Etablering af overvåget kontaktbevarende samvær: Max. 1 uge + krav om korte intervaller

Beskyttelsesbehov (akut)

- Retsmedicinsk screening: Kan gennemføres på en uge af børnehus
- Tilhold + omvendt fodlænke: Udfasning af krisecentererklæring + børn i trygt miljø

Ansvar i 3. led

- Udøvelse; bedsteforældre, bonusforælder m.fl.
- For at være passiv ifht. fremmedgørende adfærd
- For at arbejde kontraproduktivt ifht. myndighedsafgørelse (fx Joanna Huset)

Retsmidler

- Variation, progression, handlepligt, opfølgning + handlepligt
- EMD: Anerkendt tvangsudlevering som et nødvendigt retsmiddel

Behandlingstilgang

- Nationale retningslinjer, handlepligt

Efterværn

- I processen
- Alle de, der har mistet kontakt som følge af hidtidig praksis

Øvrigt

- Statistik
- Baseline
- Løbende opfølgning
- Faglige krav
- Undersøgelse:
Hvordan går det de nu fremmedgjorte børn og forældre
- Ligestilling som udgangspunkt

Til eftertanke

- Status quo princippet: EMD: Nej
- Beviset stilling (Justitias rapport) EMD: Nej
- Konflikt / samarbejdsproblemer EMD: Nej
- Barnets ønske (VETO-ret) EMD: Nej

Belgisk praksis

- ”Bopælsforælder”: Mødre: 60% <> Fædre: 40%
- 7/7 afgørelser: 58% (2014) <> Danmark 8% (2022)
- 7/7-5/9 afgørelser: 67% (2014) <> Danmark 28% (2022)
- Behandling + efterværn: Viden om sociale/mentale problemer => indsats!
- Sagsbehandlingstid: 30-45 dage <> Danmark: 3-9 mdr. + reetablering

Det belgiske fundament

- Ligestilling af forældre
- også i retsprocessen
- 50/50 som udgangspunkt
- Økonomi: Fordelingsnøgle
- Lovgivning: Frister, rettigheder
- Tværsektorielt samarbejde
- Tværfagligt samarbejde
- Faglighed – i alle led
- Tid er afgørende
- Udviklet 2006-2012 = afprøvet!

- Akut beskyttelsesbehov afdækkes
- Børneinddragelse primært i
behandlings- og efterværnsfaserne
- Ingen inddragelse af ikke-
fagprofessionelle
- Behandling + efterværn

SOU 28.11.2024

Til baggrund

Delebarnets Vilkår

Skilsmissebørn uden stabil og omfattende kontakt til begge "gode nok" forældre er

Fremtidens sårbare forældre

Delebarnets Vilkår repræsenterer

- Nu voksne, der som barn har været udsat for fremmedgørende adfærd
- Forældre – fædre og mødre
- Bedsteforældre
- Nye kærester "på sidelinien"

Kendetegn

- Traumatiserede, tabubelagt
- Ingen form for efterværn
- Problemer: Trivsel, helbred, social deroute
- U hensigtsmæssige coping strategier – både for børn og voksne
- Generationel overlevering

Jan Bækgaard Nielsen, bestyrelsesformand

Tal

- **Over 1.000 skilsmissebørn årligt mister kontakt til en forælder** i forbindelse med familieretslige sager som følge af samværschikane, fremmedgørende adfærd og ineffektiv sagsbehandling (herunder status quo princippet).
- **Langt over 30.000 skilsmissebørn under 18 år ingen kontakt har til den ene forælder (VIVE)** og dermed heller ikke til denne gren af familien > flere end 130.000 børn/forældre/bedsteforældre berørt
- 69% af skilsmissebørn udtrykker at savne den forælder, de ikke har kontakt til
- **23% af skilsmissebørn i alderen 0-3 år ingen kontakt har til den ene forælder (VIVE)**
- **Stigning på 39%** i omfanget af familieretslige sager, hvor barnets kontakt til en forælder har været **afbrudt længere end en måned** siden familieretsreformens implementering (VIVE).
- **Stigning fra 2017 til 2021 på ca. 5.000 skilsmissebørn, der ikke har kontakt** til den ene forælder (VIVE).
- Ventetider på 4-12 måneder på etablering af overvåget kontaktbevarende samvær.

Den politiske aftale af 28.marts 2018

- politikere vejledt af VIVE / Socialministeriet vedtog

Partierne ønsker at understrege, at de muligheder, der skabes for at understøtte det ligeværdige forældreskab, er rettet mod forældre, der kan samarbejde til barnets bedste. Partierne ønsker således **ikke** at skabe situationer, hvor **konfliktende forældre** i **gult** spor og forældre i **rødt** spor har systemets opbakning til **deleordninger**, altså 7/7- eller 6/8-ordning, **delt bopæl** m.v.

Som udgangspunkt kan §6 og §7 sager ikke medføre deleordninger da alle §§ 6 og 7 sager de facto er "konfliktsager" – en stor del af ensidig karakter.

- Omfattende forskning forelå for forholdet at 50/50 ordninger fungerer tryghedsskabende ifht. konflikt/samarbejdsproblemer
- VIVE ønskede ikke at anerkende behovet for paradigmeskifte
- "Delt bopæl" blev til et pseudo-begreb uden nogen juridisk betydning, da man i Danmark valgte at fravige den norske model
- "Barnets bedste" blev dermed ikke varetaget politisk, ej heller forstået ud fra et tilknytnings- og udviklingspsykologisk perspektiv

Forstå tilknytning i barnets perspektiv

TID ER AFGØRENDE!

- Opbygning af tilknytning: Hyppighed/omfang, forudsigelighed – 50/50 udgør tryghedsfaktor, der kompenserer for multiple risici

SEPARATION:

- Opbygning af emotionel stresstilstand fra dag 1 når der ikke sker en positiv italesættelse
- Længerevarende separation = samme skadeseffekt som vold, overgreb, omsorgssvigt jf. neuro-forskning
- Kun et middel til brug ved akut beskyttelsesbehov som skal medføre §50 undersøgelse, retsmedicinsk screening eller politi-sag

STATUS QUO PRINCIPPET

- Et overgreb, hvis forælderen er ”god nok”

SÆRLIGT FOR BØRN 0-3 ÅR

Børn 0-3 år uden forudgående kontakt til en ”god nok forælder” = behov for fast track til ”institutionsindkøring” – i stedet for norsk standardiseret uvidenskabelige model, der i øvrigt synes kontraproduktiv ifht. ”individuel sagsvurdering”.

Kan de markante forskelle forklares?

Fakta

- Kønsfordelingen fsva. alvorlig **psykisk sygdom**: 50/50
- Kønsfordelingen, **partnervold**
  - 58% gensidigt
  - 28% ensidigt af kvinder
  - 14% ensidigt af mænd
  - *Norge: 50/50*
- Kønsfordeling ifm. **vold mod børn**
  - Marginalt flere mødre end fædre udøver vold
  - Marginalt flere mødre end fædre udøver grovere vold

Statistisk set tyder meget på at **man langt fra i alle sager formår at varetage barnets bedste** hvis man sammenholder disse voldsinformation med kønsfordeling af hvem der ender som bopælsforælder:

Bopælsforælder (m/f):

- generelt; 86%/14%
- ifm. samværssager; 94%/6%

Prisen herfor betales af børnene.

Løsning: Behandlingstilgang og indførelse af efterværnsordning.

Hvad driver samværssager?

- Økonomi
- Rettigheder
- Selvførelståelse
- Kultur
- Egne behov
- Traumereaktioner

I Spanien steg omfanget af sager med påstand om vold efter ligestilling af forældrene.

Påstand blev fremsat af den part med mest at vinde økonomisk.

Studie: Samme negative fremstilling af forældrene > mor fik 5 gange oftere end far del i forældremyndighed

DK: Fædre som informanter vedrørende børn i offentligt regi; sker sjældnere, sekundært, "bedømmes på sproget"

Norge er ikke idealet

FNS børnekonvention er
inkorporeret

Utallige afgørelser ved
EMD mod Norge de senere
år

Samværs sabotasje ikke
rapporteret til FNs
børnekomite i 2021

Foreldrefremmedgjøring
heller ikke rapporteret i
2021

Barneloven har nu været
undervejs i 6 år

Ikke lødig forskning og
undersøgelser
=> NORNESK

FOSAP: 0-3 årige
standardiserede ordning i
stedet for individuel
vurdering => fra at gælde
alle (2015) til aldrig
samboende (2018)

Guide: Samværsvegring
vs.
forældrefremmedgjøring =
pseudo (ikke international
anerkendelse)

Norge: Ved 17 års alder rapporterer 12 % å ha mistet kontakt med den ene eller begge foreldrene (Thuen et al., 2021)

Danmark: 15% af skilsmissebørn i alderen 15-17 år har ikke kontakt til den ene forælder. Hertil kommer ca. 1% der har mistet kontakt til begge.

Norge synes på vej

Barneloven (2025)

- Ligestilling som udgangspunkt
- Forældretid: 50/50 som udgangspunkt
- Erkendelse: Partnervold 50/50
- Skriftlig samværsordning: Krav hvis fælles børn under 16 år
- Mediation / Mægling: Multiple modeller + krav for at komme for retten

Krisecenter

- Max. 30 dages ophold – ambulat behandling
- Mænd omfattet i 2010
- Stalking <> fodlænke

Manglende norsk indrapportering til FNs børnekomite i 2021!

Holdninger?

Samværsvegring - vold / svigt = socialfaglig indsats / retslig intervention

Samværs sabotasje = retslig intervention

Fremmegjøring = retslig intervention

Holdningsskiftet er på 6. år undervejs, men de langsommelige familieretlige processer er fortsat ikke i fokus.

Principielle forskelle

DANMARK

Familieretshus-modellens 4 vigtigste punkter (2018)

- Familieretshuset; screeningssystem, familiemægling og familieretlig udredning
- Familieretten; komplekse sager
- Børneenhed; børnene bliver inddraget tidligt og så skånsomt som muligt *
- Ligeværdigt forældreskab **; deling af børnecheck

= Fokus på forældrene + omfattende børneinddragelse + systemiske processer

* i praksis bopæls- og samværsværsforældre med særrettigheder og privilegier

** ofte mere end 10 gange – ved direkte inddragelse – af forskellige ”børnesagkyndige” og dommer

BELGIEN

5 bærende principper (2012)

- Forældre skal have fokus på barnets trivsel
- Hurtig indgriben, så konflikten ikke bliver forankret
- Ingen brud i forholdet mellem barn og forældre
- Organiseret samarbejde mellem forældre og fagpersoner
- Tværfagligt samarbejde og synergi mellem fagpersoner

= Fokus på barnet + høj grad af faglighed i alle led + viden om børn og mennesker i krise

Danmark <> Belgien

Bopælsforælder
mødre <> fædre

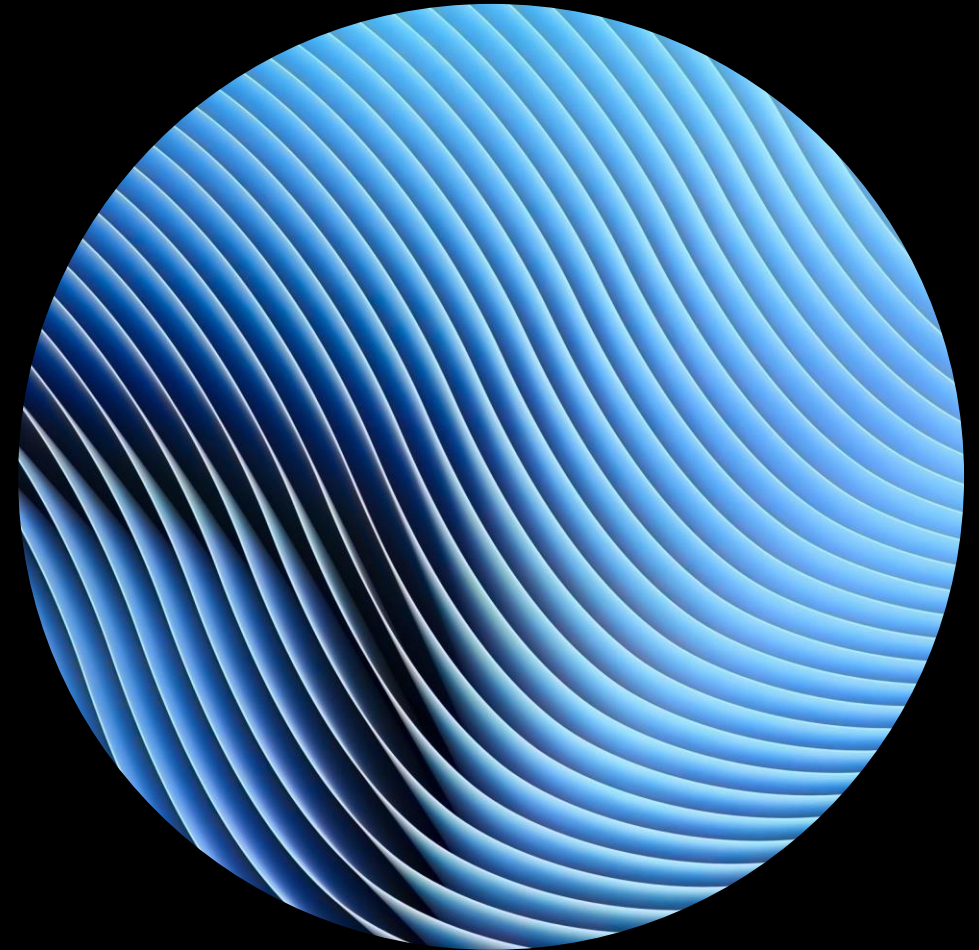
- **DK:** 86% / 14%
- **BE:** 60% / 40%

7/7-8/6
afgørelser

- **DK:** 8%
- **BE:** 58% (2014)

7/7 - 9/5
afgørelser

- **DK:** 28%
- **BE:** 67% (2014)

BE: Initial modstand i den fransktalende del (kultur, primær omsorgsgiver). Forældrene ligestillet i 2005 – også fsva. forældetid

DK bopælsfædre er aftaler i fredstid om krydsende bopæle. Afgørelser i FRH / Statsforvaltning regi er mere skæve end gns. for alle aftaler

14 <> 45

Sagsopstart

DK: 45 dage
– indledende info-møde

BE: 14 dage
– tværfaglig forhandling

Sagsafgørelse

DK: 6-12 måneder (gns. +1år)

BE: 30-45 dage
– endelig afgørelse i hovedparten af §7 sager

BE: Minimal skriftlighed (A4)

Dansk tilgang:

- Voldsom centraliseret kapacitetsopbygning til børnesamtaler, overvågede samvær, børnegrupper, langsomme optrappingsforløb vs. institutionsindkøring = belastning af børn og forældre
- Unødige roller til aktører (bisiddere), rådgivere = opbygning af bekymringsindustri der ingen langsigtet værdi skaber for forældre / børn

Beskyttelsesbehov?

Afklares ifm. indledende retsproces

Retsmedicinsk screening

- Akut beskyttelsesbehov
- Gennemføres på 1 uge jf. 2-årig forsøgsordning

Retsmedicinsk udredning

- Yderligere udredning
- Input til (be)handlingsplan
  - som i dag ikke håndteres af kommunerne
=> indfør nationale retningslinjer + handlepligt

Overvåget kontaktbevarende samvær – højrisiko sager:

- Vil kunne gennemføres på eller i nærheden af politistation ved forhøjet risikoniveau
- Anonymitet for psykolog eller medvirken af psykolog fra politiets specialteam

Politimæssig udredning

- **Akut beskyttelsesbehov**
  - **Tilhold**
  - **Fodlænke**
- Adgang til relevante journaler
- Kompetenceopbygning
- Armslængde (ingen økonomiske interesse)
- Specialteams

Andet overvåget samvær

- I hjemmet
- Bibliotek
- Rådhus
- Institution
- Skole

”Den bedst egnede” vs. ”god nok”

Konfliktmodellen – den danske tilgang – polariserer og stigmatiserer forældrene, stik imod hvad der er til skilsmissebarnets bedste, hvorved det gøres til den sikre taber. Harry Potter hatten – visiteringstilgangen – er medvirkende hertil.

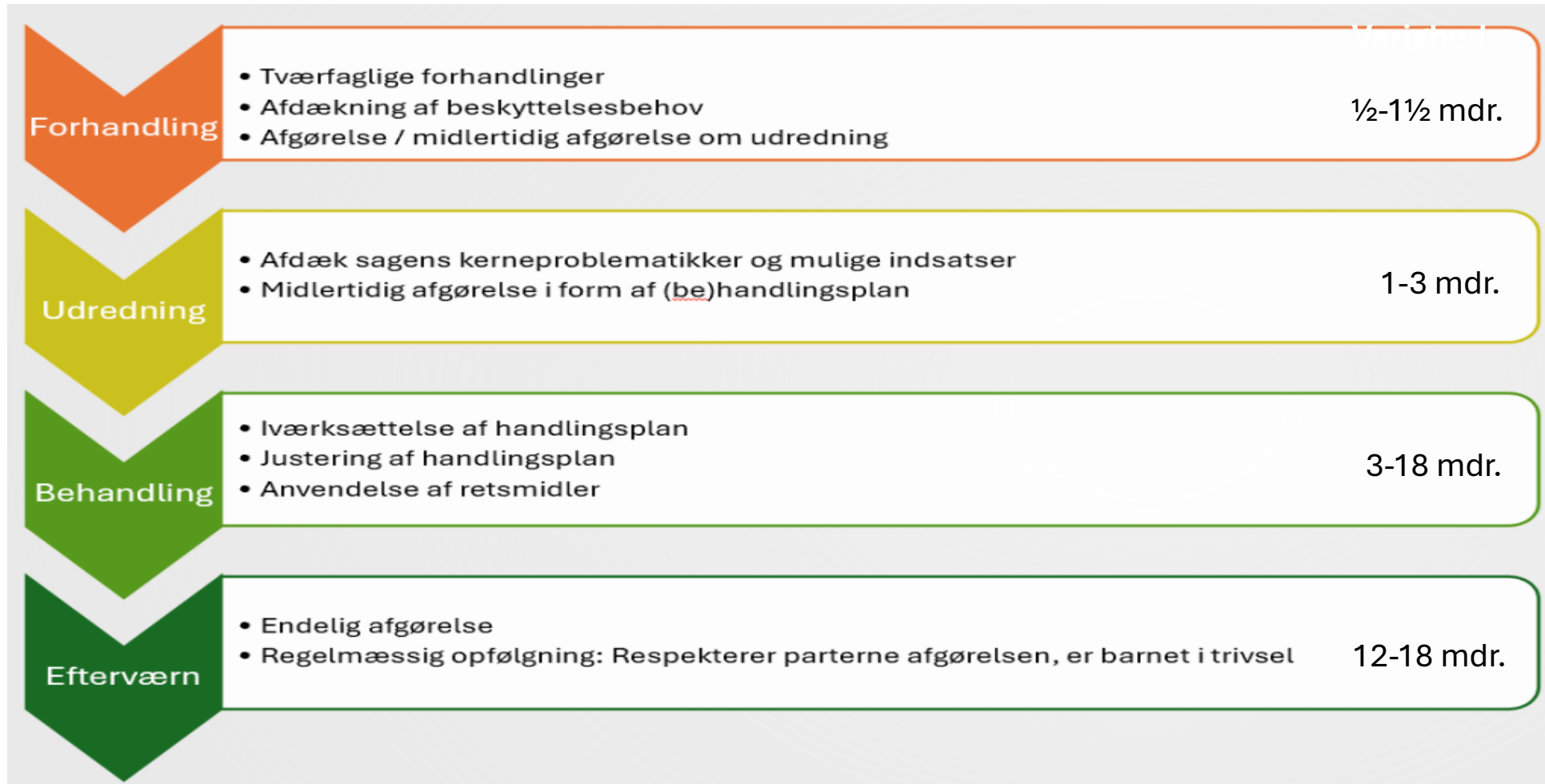
Intet efterværn: Efterfølgende er det op til den mest stigmatiserede forælder, at påvise at vedkommende enten er tilstrækkelig god til at ”fortjene” yderligere samvær eller dokumentere at barnets trivsel er forværret. Dette kan tidligst ske tidligst efter et år. Således fastholder man den stigmatiserede forælder i en taburiseret tilstand, barnets forhøjede emotionelle stresstilstand internaliseres, sagsbunkerne i det familieretslige system forøges og alle parter re-traumatiseres når sagen genoptages = alle taber (1/3 af sager er gengangere).

Den **belgiske Dinant-model** har fokus på forældrene. Hvorledes kan de medvirke til at finde løsninger?

De fagprofessionelles opgave er at hjælpe forældrene til at finde gode løsninger, der sikrer barnets fortsatte gode kontakt til begge forældre. Opgaven er således ikke at finde ”den bedst egnede forælder” men at skabe tryghed for alle. Når barnet stabile og omfattende kontakt er etableret er alle vindere.

Processen

Procesdeltagere

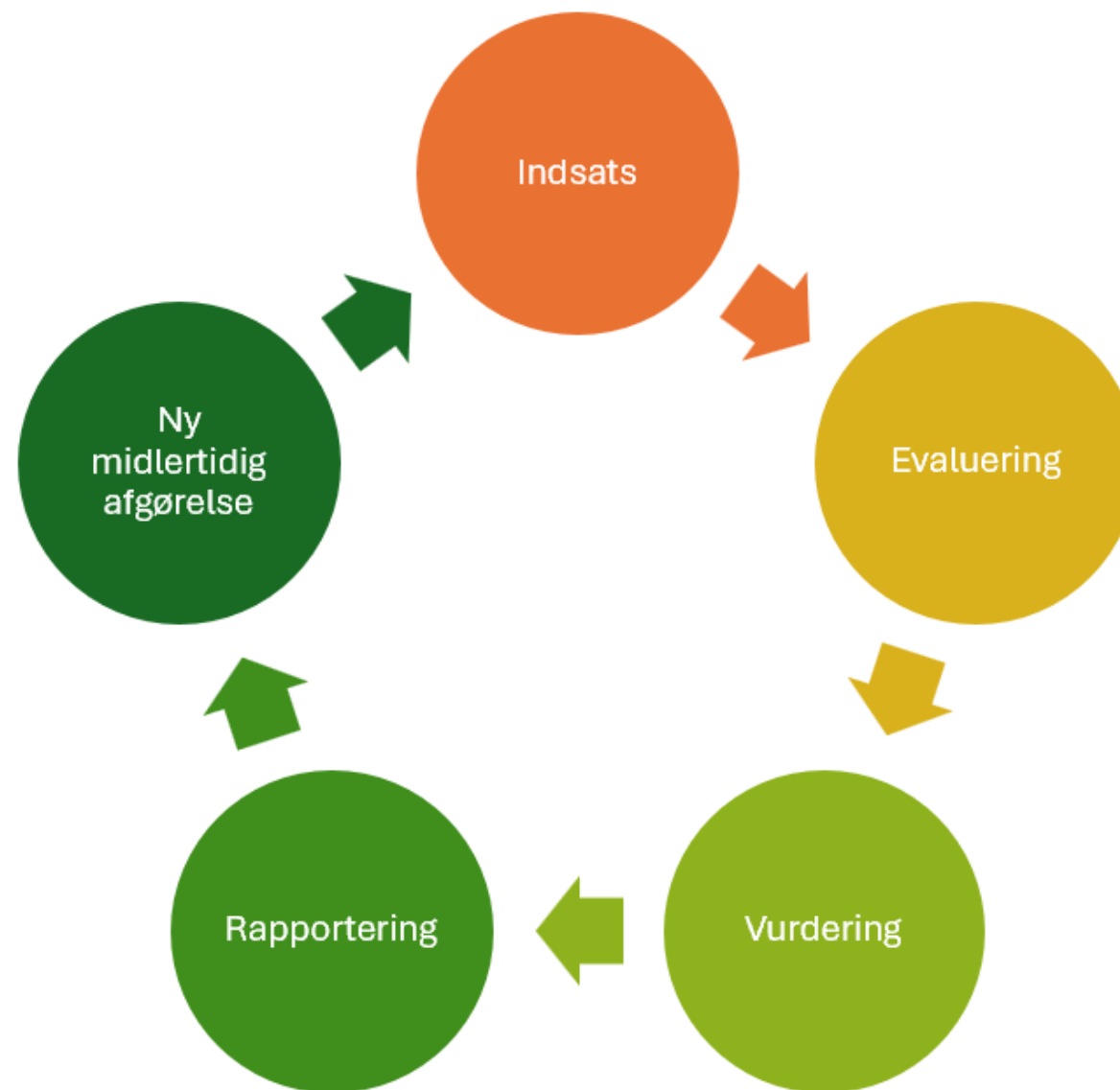

	RETSPROCES	UDREDNING	BEHANDLING	EFTERVÆRN
Dommer	✓	✓	✓	(✓)
Mediator	✓			
Advokater	✓	(✓)	✓	(✓)
Ekspert		✓	✓	✓
Tværkommunal instans		(✓)	✓	✓
Kommune		(✓)	✓	(✓)
Forældre	✓	✓	✓	(✓)
Barn	(✓)	✓	(✓)	(✓)

Behandlings- processen

Inventory of the file

Fokus på Belgiens familieretslige tilgang

1. **Judgment of 23 June 2011** – appointment of the expert (very detailed mandate – reopening of the debates: October 2011)

2. 1st interim report on 04.09.2011

3. 2nd interim report on 19.09.2011

4. 3rd interim report on 18.10.2011

5. 4th interim report on 18.12.2011

6. 5th interim report on 07.02.2012

7. **Judgment of 1 March 2012**: extension of the expert mission

8. 6th interim report on 27.05.2012

9. 7th interim report on 23.06.2012

10. **Judgment of 28 June 2012**: accommodation

11. 8th interim report on 19.09.2012

12. 9th interim report on 4.12.2012

10th interim report 28.02.2013

14. **Judgment of 18 April.2013**

15. Preliminary report (final) on 04.06.2013

16. **Judgment of 10 July 2013**: Approval of the experts for

A large, solid black silhouette of a person's head and shoulders, facing right. It is positioned on the right side of the page, overlapping the text of items 7 through 16.

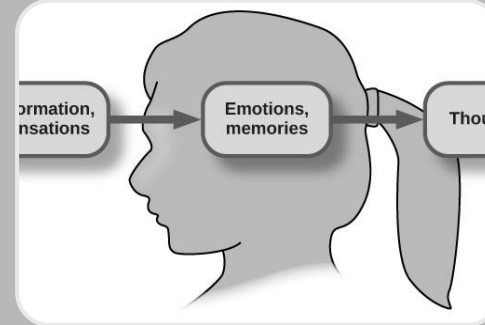
Intensiv
behandlingsproces

Efterværn: Ingen efterlades på perronen!

- Overholder parterne afgørelsen?
- Løbende opfølgning og monitorering af barnets trivsel
- Afventer ikke en ny retssag med ventetid og konflikteskalering
- Afventer ikke at barnet kommer i mistrivsel
- Forebyggelse af tilknytningsforstyrrelse / PPR forløb

På anbringelsesområdet er efterværn en integreret del af processen – endda styrket ifm. Barnets Lov

Fagaktører ændrer roller

ADVOKATER

Færre timer ifm. retsproces
Flere timer ifm.
(behandling) og efterværn

Bedre fordeling af tid
Større fleksibilitet
Bedre forhandlingsklima

EKSPERT (PSYKOLOG)

Nogen tid ifm. udredning
Megen tid på vurdering /
evaluering / sparring /
kontakt

Sikrer sammenhæng
og progression

PSYKOLOG / TERAPEUT

Behandling <> Udredning:
- Familie
- Individuelt

Faglig ekspertise kommer i
spil – længere forløb giver
dybere indsigt – sikrer
progression og øger
succesrate

SOCIALRÅDGIVERE

Minimal tid på
sagsoplysning
Ingen børnesamtaler eller
faglige vurderinger
Lidt tid ifm. (be)handling
Lidt tid ifm. efterværn
Koordinering ifht. andre
foranstaltninger

Gevinster: Forbedret arbejdsklima - fremmer langtidsholdbare løsninger
Styrket psykologfaglighed – tiltrækker de dygtigste (i modsætning til nu)

Belgien:

Krisecentererklæring unødvendig i familieretslig kontekst

- I Belgien udstedes der **tilhold mod voldsudøvers ophold i eget hjem og nærmiljø**, hvis politiet finder bestyrket mistanke, der kan begrunde dette.
- **Barnet bliver boende i kendt nærmiljø**, mens den voldsudsatte modtager ambulante bistand.
- Dermed kan barnet vedblive med at gå i skole/institution m.m. og dermed **forblive i trygt nærmiljø** frem for ophold i usundt krisecentermiljø
- Den tilgang kan udvides med at den mistænkte gives **fodlænke** * på, hvorved politiet løfter beskyttelsesopgaven. Tilhold kan forlænges ved bestyrket mistanke / højt trusselsniveau.
- Den der udstedes tilhold mod, gives **rettighed til at opstarte familieretslig sag indenfor 2 uger** samt mulighed for ophold på krisecenter.
- Ved behov for vurdering af et akut beskyttelsesbehov for børnenes vedkommende kan der gennemføres en **retsmedicinsk screening på en uge**.
- **Derved slipper man helt for anvendelse af krisecentererklæring til brug i familieretslig kontekst.**

Fire vigtige EMD afgørelser / domme

Malta (2021)

- Statens forpligtigelse til at reetablere brudte kontakter- dette trods børnenes modstand, forældrenes samarbejdsproblemer og konflikt
- Anvendelse af tvangsudlevering et nødvendigt retsmiddel

Moldavien (2019, 2022)

- Manglende fuldbyrdelse af endelig dom, der tilkender mor forældremyndighed
- Børns fremmedgørelse fra deres mor
- Statens undladelse af at handle med den fornødne omhu
- Fravær af overgangs- og forberedende foranstaltninger til at hjælpe med at opbygge barnets forhold til dets far i strid med barnets tarv

Rumænien (2018)

- Manipulerende adfærd
- Statens manglende opmærksomhed på den gradvise opløsning af ansøgers forhold til sine børn
- Statens ikke rettidige eller utilstrækkelige ageren med henblik på fuldbyrdelse

Alle disse samt mindst yderligere 8 afgørelser / domme udeladt af ministeriets lovudkast og lovforslag

Idealet

- Mægling / mediation: Norge + Holland (understøttet af aftalemodeller fra Arizona)
- Proces: Belgien
- Faglighed: Belgien / Spanien (ekspert / forældrekoordinator)
- Lovgivning: Belgien
- Definition af ”forældrefremmedgørelse”: Rumænien
- Retsmidler: Katalog fra Delebarnets Vilkår
- Krisecenter: Belgien + Norge
- Konsekvens: Klippekort / handlepligt / progression jf. katalog fra Delebarnets Vilkår
- Retsmedicinsk screening + nationale retningslinjer + handlepligt

Derfor: ”Stjæl med arme og ben”

Rumænien + Texas + Arizona + Holland

- **Ansvar ud i 3. led**
- **Handlepligt** (ingen passivitet ved viden om fremmedgørende adfærd / chikane)
- **Konsekvens**
- **Specialisering**

- Begge forældre gratis advokat aht. barnets retssikkerhed
- Retsmidler der adresserer alle typer af mennesker
- Erstatningssamvær for fraholdelse / skævvridning ifm. retssag
- Sikring af samvær for bedsteforældre
- Løbende samværsjustering
- Aftalemodeller der tager udgangspunkt i alder, geografi og arbejdsforhold
- ”No Kids in the middle” (sammen om børnene)

Anbefalinger / nu

- Kontakt er afgørende - stabilitet og forudsigelighed
- Korte retsprocesser
  - Straks reetablering af samvær (50/50) / højfrekvent overvåget samvær hvis intet akut-behov
  - Iværksat optrappingsplan hvis 0-3 år uden tidligere kontakt
- Afbrudt kontakt og påstand om strafferetsligt forhold
  - Obligatorisk retsmedicinsk screening = styrk børnehusene
  - Politianmeldelse – håndteres af specialiserede teams
- Afbrudt kontakt – påstand om socialfaglig vold, forælders misbrug / sygdom
  - §50 forløb – afdæk akut beskyttelsesbehov
- Efterværn: Forebyg sagsgængere + PPR forløb m.m.
- Frister, handlepligt, nationale retningslinjer er nødvendigt
- Flere retsmidler, progression i anvendelse, transparens/forudsigelighed = retssikkerhed
- Ligestilling af voldsvarianter (§243) såvel som af forældre/forældretid er en forudsætning
- Obligatorisk skriftlig forældreaftale hvis børn under 16 år;
  - Multiple mæglingstilbud, aftalemediation,
  - Fravalgsmodel frem for tilvalgsmodel
- Juridisk bindende delt bopæl
- 3. parts ansvar: Undlade at handle, modarbejde barnets ret til familieliv
- Lovgivning og processer: ”Stjæl med arme og ben”

Anbefalinger / i morgen

- Eliminer behovet for krisecentererklæring
- Indirekte børneinddragelse skal minimeres og primært indgå som en del af behandlings- og efterværnprocesserne
- *”En familie – en sag – en dommer”*
- Opstramning fsva. faglighed - i alle led + forebyg mod bias / sikre armslængdeprincip (det er det modsatte der iværksættes aktuelt)
- Kræv statistik + løbende evaluering
- Fjern alle aktører, der ikke bidrager på den lange bane
- Gør op med fagaktører/interesseorganisationer, der plejer særinteresser

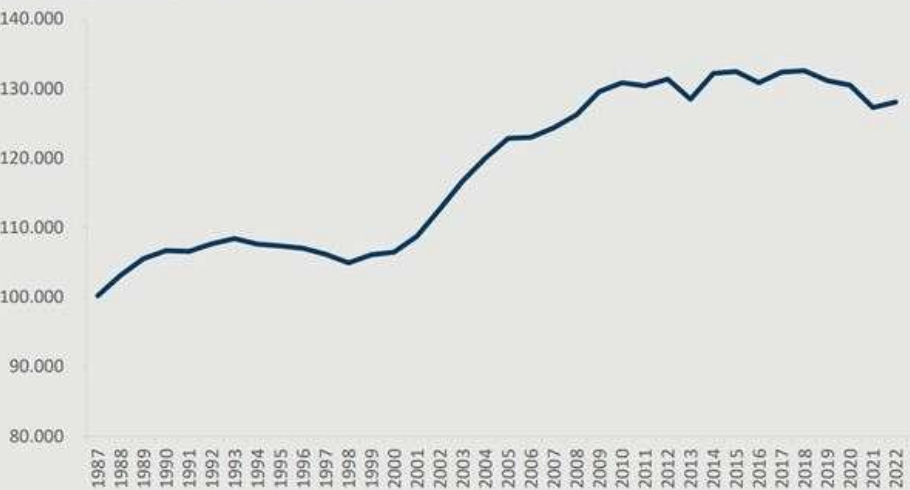
Husk:

- Status quo princippet såvel langsommelige /manglende indsatser for reetablering af brudte kontakter strider mod EMD domme
- Hverken WHO, FN eller Europa-Parlamentet advarer
- Laura Lundy’s model for børneinddragelse har ikke udgangspunkt i en retslig kontekst. Disse processerne skal jf. FNs børnekonvention beskytte barnet mod risici for voksenmanipulation

Studie: Børn med ADHD mangler oftere en tryk relation til deres mødre

Og ofte har børnenes mødre heller ikke haft en tryk relation til deres egne mødre.

Figur A1.1
Antal enlige forsørgere, 4. kvartal i året

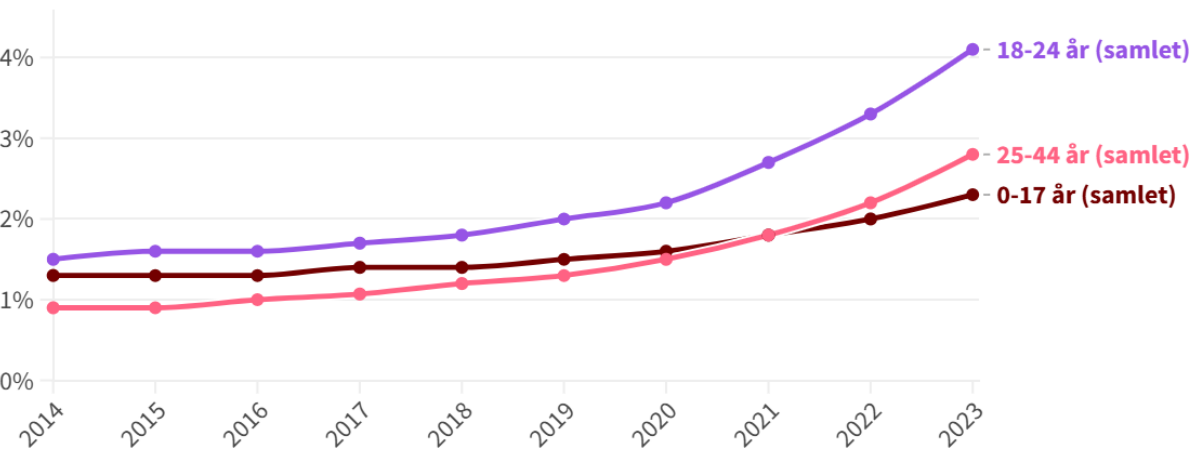
Anm.: Databrud i 2007 og 2018. Lille forskel på niveauet i 2022 ift. tabel A1.1 ovenfor, som er lavet på basis af Danmarks Statistiks registerdata, mens denne figur er direkte udtræk fra tabeller i statistikbanken.dk.
Kilde: Danmarks Statistik

I 00'erne gik man bort fra at årsagsforklare i psykiatrien ..... for at undgå at placere skyld og ansvar

Så mange får ADHD-medicin

Andelen af personer, der har modtaget ADHD-medicin fra 2014-2023, fordelt på alder og køn (i procent).

0-17 år (samlet) × 18-24 år (samlet) × 25-44 år (samlet) × Tryk for at vælge aldersgruppe og køn

edsstyrelsen viser, at omkring 15 procent af alle børn og unge under 18 år bliver diagnosticeret med en psykiatrisk lidelse. Og 16 procent oplever mentale problemer eller psykisk sygdom, inden de fylder 10 år.

Der er tale om en markant stigning de senere år. Nye tal fra Landspatientregistret viser, at børn og unge i årene 2012 til og med 2021 har fået stillet en psykiatrisk diagnose sammenlagt 113.000 gange. Det er en stigning på 30.000 tilfælde svarende til knap 37 procent de seneste 10 år.

De fleste børn og forældre har et stærkt følelsesmæssigt bånd. Får man ikke opbygget et sådan, eller det brydes, øges risikoen for reaktiv tilknytningsforstyrrelse. Manglen på et følelsesmæssigt bånd til en omsorgsperson kan bevirke, at barnet søger eget selskab og undviger fysisk kontakt.

Der er stor risiko for mistroivsel for børnene i 30 procent af de skilsmisser, der ender i Statsforvaltningen. Og i 10 procent af sagerne er der ligefrem fysisk eller psykisk vold. Det viser en ny rapport fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, SFI.

- Det er overraskende og nyt for os, at så mange børn i den her gruppe er i dårlig traviv. siger seniorforsker Mai Heide Ottosen, der er en af forfatterne til rapporten.

Den livsnødvendige tilknytning formes i de første leveår

Tilknytningen er en ubevidst proces og derfor ikke noget, du er herre over. Den skal kunne tilpasse sig ændringer i dit liv, så din adfærd altid er mest optimal i forhold til overlevelse, og derfor kan det blive nødvendigt at ændre strategier, hvis dine livsvilkår ændrer sig.

Men vi ved også, at tilknytningsmønstre primært formes i de første leveår, og at de overordnet er meget stabile, når de først er dannet. Det betyder altså mest, hvem du er sammen med, og hvad du har oplevet i din tidlige barndom.

Du har som lille ikke oplevet ret meget endnu og kan derfor ikke vurdere, om noget udgør en fare.

Jo mindre du er, jo mere farlig er verden. Barnet har i sin udvikling derfor brug for en omsorgsperson, der sørger for at beskytte mod det farlige og lære barnet selv at skelne mellem farligt og ufarligt.

Multiple traumer: A) skilsmisse B) minimal eller afbrudt kontakt til en forælder C) ansvar for at afvise D) savn E) primært samvær med utryg tilknyttet forælder F) ny ustabilitet grundet denne forælders skiftende parterne (og bonussøskende)

23% af skilsmissebørn i alderen 0-3 år har ikke kontakt til den ene forælder. Hvor stor andel af de enlige forældre fra den gruppe har selv et utrygt tilknytningsmønster?

Highlights

- Young adults with divorced parents as compared to young adults with non-divorced parents are at risk to develop a mental disorder.
- Young adults with divorced parents report more loneliness, chronic stress, attachment avoidance and attachment anxiety as compared to young adults with continuously married parents.
- Parental divorce was associated with less parental care, more emotional and physical abuse and more emotional neglect.

For en hammer ligner alt et søm ...

Aktuelt

- Jurister og sociologer
- Ideologi og kultur

FRH: *Vi bygger en sagsmotor, der kan identificere sagens underliggende problematikker. Vi skal bare ha' data.*

Ide: Teamet bag ejendomsvurderingssystemet

Risikoanalyse? Individuel sagsvurdering? Indsigt i komorbide tilstande? Fravær af psykologfaglig specialisering!

Fremtid

- Psykologer og mediatorer
- Evidens
- Retsmidler og progression

Delebarnets Vilkår: *"Det familieretslige system skal indrettes som et behandlingssystem indlejret i, men ikke domineret af tilgangen, der præger et tvistssystem"*

Anbefaling: Indhent 2nd. opinion

- Udenfor kredsen af aktører, der varetager egne interesser
- Med indsigt i tilgangen i lande udenfor VIVEs radar
- Også i lyset af VIVEs kommende evaluering, der intet fokus har på "long term impact" eller EMD domme / afgørelser

Faglighed: Rapporter (BSU) + børneinddragelse

- Irland: Udredning pågår – under ledelse af justitsministeriet
- Holland: Udredning afsluttet – under ledelse af justitsministeren
- USA, staten New York: Udredning pågår (anvendelse er suspenderet)

Primære konklusioner

- Behov for højere krav til faglighed (højere end de der aktuelt i DK stilles til udførelse af forældrekompetenceundersøgelse)
- Bredere inddragelse af informanter: Udvidet familie, lærere, socialrådgivere, læge, andre af for barnet væsentlige trykkespersoner
- Børneinddragelse: Ja, men indirekte
- Anvendelse: Udarbejdelse af (be)handlingsplan med 2-3 års perspektiv

Find os her:

- [Hovedproblemerne](#)
- Folketinget: [Høringssvar](#) + [Greb til brug i L 66](#)
- [Belgien](#)
- [Rumænien](#)
- [Norge](#)
- [Retsmidler](#)
- [Forhistorien](#)
- WHO, FN, Europa-Parlamentet: [ingen advarer](#)
- [Tal](#) og [Prisen](#)
- [Myter](#) der præger det familieretslige område
- FRHs [Vidensnotat](#) af 8.8.2023
- Faglighed: Læs mere [her](#) og [her](#)

Når fundamentet er fejlkonstrueret .....